

BME Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

EHS szakmérnök szakirányú továbbképzési szak
EHS szakember szakirányú továbbképzési szak
Kötelező tárgy

TANTÁRGY ADATLAP ÉS TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

Munkaegészségtan II.

Occupational health II.

2025. 02. 01.

1. Alapadatok:

Kód	Szemeszter	Követelmény	Kredit	Nyelv	Tárgyfélév
	4.	10+8+0+v	6	magyar	2/2

2. A tantárgyfelelős személy és tanszék:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Dr. H. Nagy Judit	igazgató	BME KJK MTK

3. A tantárgy előadója:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Nédó Ferenc	óraadó tanár	BME KJK MTK
Gaebele Tiborné	óraadó tanár	BME KJK MTK
Boros Dávid Pál	óraadó tanár	BME GTK EPT

4. A tantárgy az alábbi témakörök ismeretére épít: -

5. Kötelező/ajánlott előtanulmányi rend: -

6. A tantárgy célkitűzése:

A munkavédelem lélektani alapjainak és a felmerülő pszichés, pszichoszociális alapú kockázati tényezőknek bemutatása, elemzése a fizikai, illetve szellemi munkavégzés kapcsán, valamint a munkakörhöz kapcsolódó együttműködési, kommunikációs készségek tudatosítása.

A tantárgy az ergonómia szemléletének elsajátítása mellett átfogó képet ad az ergonómia tudomány egészéről és részterületeiről, valamint a munkahelyi mentális egészség javítását célzó uniós és nemzeti kezdeményezésekről.

A tantárgy keretében a hallgatók megismerik a munkahelyi egészséget és biztonságot veszélyeztető kockázatok forrásait, a kockázatértékelésen alapuló megelőző intézkedéseket, az egészségvédelmi – egészségmegőrzési és egészségfejlesztési feladatokat, a munkaegészségügyi szolgáltatásokat, továbbá a munkaegészségügyi hatósági tevékenységet, a foglalkozás-egészségügyi alap- és szakellátás főbb jellemzőit, az alkoholos befolyásoltság munkahelyi ellenőrzésének lehetőségét, valamint a munkahelyi elsősegélynyújtás szabályait, módjait.

7. A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák:

Tudás:

- Ismeri a fizikai és szellemi munkakörök munkavédelmi kockázati tényezőinek lelki háttérfolyamatait és a kapcsolódó pszichológiai vizsgálati eljárások alapjait;
- ismeri az ergonómia tudományterületén használt fontosabb fogalmakat, az ergonómiai tervezési szemlélet lényegét, sajátosságait, valamint az ergonómiai kockázat értékelő módszereket;
- ismeri az ember – gép – környezet rendszer elemeiről és összefüggéseit, szerepét a tervezési folyamatban, valamint az antropometria és biomechanika tudományterület alapfogalmait és azok alkalmazását a tervezési folyamatokban;
- tisztában van a munkaegészségügyi feladatokkal, az ezek elvégzésére jogosultak körével, a megelőzésben az együttműködés szervezeten belüli és azon kívüli irányával, szükségességével;
- ismeri a fokozott expozíciókkal és a foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatos munkáltatói feladatokat, kötelezettségeket, illetve a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok feladatait;

- ismeri a munkavédelmi hatóság munkaegészségügyi tevékenységét a foglalkozás-egészségügyi alap- és szakellátás főbb jellemzőit;
- felismeri a szakorvos igénybevétele, illetve a vele való egy együttműködés szükségességét, valamint ismeri a munkahelyi elsősegélynyújtás személyi, tárgyi és szervezési feltételeit.

Képesség:

- Képes felismerni az adott munkáltatónál felmerülő pszichés, pszichoszociális és ergonómiai kockázati tényezőket, illetve képes megoldási javaslatokat tenni és a szükséges intézkedéseket kezdeményezni, valamint intézkedési terv javaslatot készíteni a munkáltató számára;
- képes a munkahelyek tervezési, fejlesztési folyamatai során alkalmazni az ergonómiai tervezés szemléletét;
- képes értékelési folyamatokra, különféle munkaeszközök és környezetek ergonómiai minőségének meghatározására;
- képes különböző irodai és ipari munkakörnyezetek ergonómiai vizsgálati szempontjainak meghatározására, ergonómiai kritériumok definiálására;
- képes elvégezni a fokozott expozíciókkal és a foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatos munkáltatói feladatokat, kötelezettségeket;
- képes együttműködni a munkavédelmi hatósággal a munkaegészségügyi feladatok hatósági ellenőrzése során;
- képes a foglalkozás-egészségügyi szakorvossal együttműködve elkészíteni a munkaköri alkalmassági vizsgálatok belső szabályozását, hozzájárulni a védőoltás juttatás belső szabályozásához, illetve szükséghelyzetben képes elsősegélyt nyújtani.

Attitűd:

- Együttműködik az ismeretek bővítése során az oktatóval és hallgató társaival;
- folyamatos ismeretszerzéssel bővíti tudását;
- nyitott az információtechnológiai eszközök használatára;
- törekszik a pontos és hibamentes feladatmegoldásra;
- törekszik a munkalélektani okokból jelentkező veszélyforrások, veszélyek azonosításához és az értékeléshez szükséges eszközrendszer megismerésére és rutinszerű használatára;
- törekszik a tervezési feladatai során az ergonómiai problémák azonosításához és megoldáshoz szükséges eszközrendszer megismerésére és rutinszerű használatára;
- törekszik az ergonómiai tervezési szemlélet érvényesítésére a feladatok megoldásában;
- munkavédelmi megelőzés-tudatos szemléletmóddal rendelkezik és törekszik a prevenció szemlélet érvényesítésére a feladatok megoldásában.

Önállóság és felelősség:

- Az adott szervezet működését és kultúráját figyelembe véve, a munkalélektani jellegű problémák szakmai helyét és szerepük beazonosítását önállóan, illetve a humánpolitikai szervezettel és a foglalkozás-egészségügyi szakorvossal együttműködve el tudja végezni;
- önállóan végzi az alapvető ergonómiai problémák feltárását és adott források alapján történő megoldását;
- a hatékonyság kritériuma alapján a megfelelő együttműködések kialakításához vezető lépéseket kezdeményezni tudja;
- nyitottan fogadja a szakmai és a megalapozott kritikai észrevételeket;
- a munkaegészségügyi problémák feltárásában és adott források alapján történő megoldásában a foglalkozás-egészségügyi szakemberrel és a munkavédelmi hatósággal együttműködve végzi munkáját;
- egyes helyzetekben – csapat részeként – együttműködik hallgatótársaival a feladatok megoldásában;
- gondolkozásában a rendszerelvű megközelítést alkalmazza.

8. A tantárgy részletes tematikája:

Tematika	elmélet	gyakorlat
	óra	
A munkavédelem és a pszichológia kapcsolata. Pszichoszociális kóroki tényezők és fokozott pszichés megterhelések. A pszichés (mentális) elfáradás okai és folyamata; telítődés, monotonia, érzelmi kifáradás, burn out kialakulása, jelei, kockázatai. A pszichoszociális kockázatok értékelése, „munkahelyi stressz-monitor”.	2	1
Az ergonómiai kockázatok jellemzői, értékelésük módszerei. Ipari munkahelyek ergonómiai értékelése. Ellenőrző listák, videó elemzés, a megterhelés és igénybevétel vizsgálati módszerei. Irodák, számítógépes munkahelyek ergonómiája. Szoftver-ergonómiai alapok. Távmunkavégzés.	2	3
A foglalkozás-egészségügyi szolgálatok feladatai. A népegészségügyi és munkaegészségügyi feladatok elhatárolása. Munkaegészségügyi szaktevékenységek. Üzemhigiénés vizsgálatok. Alkoholos befolyásoltág munkahelyi ellenőrzése. Munkahelyi elsősegélynyújtás.	3	2
Fokozott expozíció, foglalkozási megbetegedés fogalma. Fokozott expozíciós esetek és a foglalkozási megbetegedés gyanújának kivizsgálása.	2	2
A leggyakoribb foglalkozási megbetegedések (MSDs, distressz, foglalkozási rák, zajártalom, allergia, bőr, mérgezések stb.)	1	

9. A tantárgy oktatásának módja: előadás, gyakorlati példákkal illusztrálva

10. Tantárgykövetelmények:

Az aláírás megszerzésének feltétele:

- Részvétel az órák legalább 70%-án. A jelenlét ellenőrzésének módja: jelenléti ív.
- Részteljesítmény értékelés: Órai dolgozat, az elérhető pontszám legalább 50 %-ának teljesítésével

Vizsgajegy:

A megfogalmazott tanulási eredmények értékelése egy írásbeli vizsgadolgozat alapján történik. A dolgozat a megszerzett elméleti ismeretekre és azok alkalmazására épít. Az értékelés alapjául szolgáló tananyagrészt a tantárgy előadói határozzák meg. A sikeres vizsgadolgozat feltétele a megszerezhető pontok legalább 50 %-ának teljesítése.

A végleges vizsgajegy számításába 20 %-ban az írásbeli beadandó feladat eredményét, 80 %-ban a vizsgadolgozat eredményét kell figyelembe venni.

11. Javítási és pótlási lehetőségek:

Az írásbeli vizsga a vizsgaidőszak végéig meghirdetett időpontokban javítható vagy ismételhető. A jelenléti követelmény teljesítése nem pótolható.

12. Konzultációs lehetőség:

Konzultációs időpontok előzetesen, e-mailben egyeztetve. E-mail cím: mtk@kjk.bme.hu

13. Jegyzet, tankönyv, felhasználható irodalom:

- BME KJK MTK e-learning rendszeréből (edu.kozlek.bme.hu) letölthető segédanyagok
- Hercegfői K., Izsó L. (szerk.): Ergonómia. Typotex Kiadó, Budapest, 2007
- Ungváry Gy., Morvai V. (szerk.): Munkaegészségtan. Medicina. Budapest, 2010
- Ungváry Gy. (szerk.): Munkaegészségügyi gyakorlatok. Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet. Budapest, 2011
- Munkavédelmi tárgyú ILO, EU és nemzeti jogszabályok listája mvff.munka.hu honlapon

- A GINOP-5.3.7 – VEKOP-17-2017-00001 „Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése” elnevezésű kiemelt projekt keretében megvalósított szakmai kiadványok mvff.munka.hu honlapon.

14. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka:

Kontakt óra	18
Félévközi készülés órákra	36
Felkészülés órai dolgozatra	36
Vizsgafelkészülés	90
Összesen	180

15. A tantárgy tematikáját kidolgozta:

Név:	Beosztás:	Tanszék, Int.:
Nédó Ferenc	óraadó tanár	BME KJK MTK
Gaebele Tiborné	óraadó tanár	BME KJK MTK